

Фінансове планування закладів охорони здоров'я в умовах реформування системи охорони здоров'я України

Гладкова О.В., Дашутіна І.Ф.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра управління та економіки підприємства

Olgadkova25@gmail.com

Вступ. Стратегічним напрямом державного реформування системи охорони здоров'я є збереження і поліпшення здоров'я громадян. Проте, державні гарантії надання безкоштовної медичної допомоги населенню мають скоріше декларативний характер, так як не підкріплені реальними фінансовими засобами. До сих пір не використовується в повній мірі принцип багатоканального фінансування охорони здоров'я, який передбачає реалізацію бюджетно-страхової моделі, що залишає не вирішеною проблему нестачі ресурсів. Непродуманість схеми функціонування добровільного медичного страхування на практиці призводить до неефективного витрачання фінансових коштів. Більшість медичних установ знаходяться на грані виживання внаслідок неефективної роботи системи обов'язкового медичного страхування і недостатності бюджетного фінансування. Виходячи з цього, сьогодні актуальним є розв'язання проблеми формування методологічного підходу до фінансового планування і фінансування охорони здоров'я.

Матеріали та методи досліджень: метод системного аналізу і синтезу, метод вибіркового дослідження, метод групувань, метод поєднання теорії і практики, методи фінансового аналізу (горизонтальний, вертикальний, розрахунку фінансових коефіцієнтів тощо).

Результати досліджень. Однією з особливостей господарської діяльності ЗОЗ як комунальних некомерційних підприємств (ЗОЗ-КНП) є їх обов'язок складати і виконувати річний та з поквартальною розбивкою

фінансовий план на кожен наступний рік.

Фінансовий план є основним плановим документом, відповідно до якого ЗОЗ отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів.

Основною метою складання річного фінансового плану ЗОЗ є визначення основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства, основних джерел та напрямів спрямування коштів для забезпечення потреб діяльності підприємства, реалізації його розвитку, забезпечення витрат та виконання зобов'язань, включаючи зобов'язання перед бюджетами та державними цільовими фондами.

Слід зазначити, що на відміну від ЗОЗ-бюджетних установ, ЗОЗ-КНП не складають кошторису.

Фінансовий план ЗОЗ-КНП підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передуює плановому року. Він складається на календарний рік із поквартальною розбивкою. Порядок розробки фінансових планів є наступним.

- 1) Подача проєкту фінансового плану ЗОЗ-КНП. Проєкт подається у паперовому та електронному вигляді. У разі необхідності органи управління можуть самостійно встановлювати диференційовані строки подання проєктів, але бажано не пізніше 01 червня року, що передуює плановому.
- 2) Аналіз та прийняття рішення про затвердження фінансового плану

ЗОЗ-КНП. У разі повернення проєкту, підприємство подає допрацьований проєкт на повторне затвердження у термін, установлений органом управління або відповідальним органом управління, який не перевищує 10 робочих днів.

3) Внесення змін до фінансового плану ЗОЗ-КНП, які можуть вноситись один раз на рік, у якому затверджувався такий фінансовий план, та не більше двох разів протягом планового року, якщо інше не передбачено Статутом закладу або локальним порядком складання та затвердження фінансових планів.

Зазвичай фінансовий план ЗОЗ-КНП містить в собі інформацію щодо:

- очікуваних доходів із поквартальним зазначенням їх об'єму (дохід від реалізації послуг (продукції, робіт), ПДВ, інші непрямі податки, інші операційні та фінансові доходи, доходи від участі в капіталі, дотації, фінансова підтримка з місцевого бюджету, благодійна допомога, подарунки та інше);
- очікуваних витрат (собівартість послуг, заробітна плата, адміністративні та господарські витрати, витрати на збут послуг, фінансові витрати, витрати на участь у капіталі, банківські послуги, витрати на проведення ремонтів, службові відрядження, оплата послуг зв'язку, оплата послуг за цивільно – правовими договорами, канцелярські товари, господарські товари, податки та інше);
- фінансові результати діяльності (валовий дохід, чистий дохід, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат від звичайної діяльності (прибуток чи збиток);
- обов'язкові платежі ЗОЗ-КНП до бюджету;
- індикатори та коефіцієнти для аналізу плану та звіту про його виконання.

Звіт про виконання фінансового плану в паперовому (та/або електронному) вигляді підприємство надає щокварталу в строки, встановлені місцевою радою. Останнього кварталу підприємство надсилає, окрім квартального, звіт за весь рік. ЗОЗ-КНП оприлюднює річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком щодо неї, якщо аудит проводився відповідно до вимог закону або за рішенням власника чи органу управління до 30 квітня року, що настає за звітним періодом.

Зазначимо, що, якщо КНП є одержувачами бюджетних коштів за програмно-цільовим методом, то ЗОЗ використовує надані йому головним розпорядником бюджетні кошти на підставі плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у кошторисі цього розпорядника бюджетних коштів. Тобто, у разі фінансування медичної допомоги за рахунок місцевого бюджету, місцева рада (або інший, уповноважений нею орган) як головний розпорядник бюджетних коштів у своєму кошторисі передбачає суму витрат на закупівлю медичних послуг, яку виділила за бюджетною програмою ця місцева рада.

Щомісячно, згідно з даними паспорта бюджетної програми, комунальне некомерційне підприємство надає пакет документів на перерахування бюджетних коштів відповідно до програми і отримує ці кошти.

Висновки. Отже, використання та розподіл коштів ЗОЗ-КНП відбувається відповідно до фінансового плану, який був погоджений власником або уповноваженим ним органом. Це основний документ, за яким відбуваються видатки КНП. Разом з тим, КНП має дотримуватись цільового використання таких коштів. В іншому випадку це може бути підс-

тавою для притягнення посадових осіб КНП до адміністративної або кримінальної відповідальності та за-

стосування відповідних заходів впливу за порушення бюджетного законодавства до КНП.

“

Гладкова О.В., Дашутіна І.Ф. (2020). Фінансове планування закладів охорони здоров'я в умовах реформування системи охорони здоров'я України. *Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку : матеріали XII наук.-практ. INTERNET-конф., м.Харків, 22 травня 2020 р.* 120-122.

”